

Redactie: Postbus 318
7400 AH Deventer
Telefoon : 0570 – 682116
Internet : www.pensioenfonds-tdv.nl
E-mail : info@pensioenfonds-tdv.nl

Juni 2011

Jaargang 13

Verkort Jaarverslag 2010

Deze Pensioenblik geeft een samenvatting van het Jaarverslag 2010. Het volledige verslag kunt u vinden op onze website. Daarnaast willen wij u informeren over een recente aanpassing van het toeslagenbeleid (zie pagina 4).

Inleiding

Ook in 2010 was er weer volop belangstelling voor pensioenen. In opdracht van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) hebben twee commissies (Commissie Frijns en Commissie Goudswaard) onderzoeken ingesteld naar het beleid van pensioenfondsen en de houdbaarheid van het pensioenstelsel.

In augustus kwamen pensioenfondsen uitgebreid in het nieuws toen De Nederlandsche Bank (DNB) aankondigde dat 14 pensioenfondsen per 1 januari 2011 de pensioenaanspraken zouden moeten verlagen. De namen werden echter niet bekend gemaakt. Hierover ontstond veel ophef. Uiteindelijk bleek dat er maar 4 fondsen genooddaakt waren om daadwerkelijk tot verlaging over te gaan. In augustus verslechterde de financiële positie van pensioenfondsen sterk doordat de rente een historisch dieptepunt bereikte. Vanaf september draaide de rentedaling om en begon de rente te stijgen. Hierdoor herstelde de financiële positie van de meeste pensioenfondsen. Over het hele jaar is de rente gedaald en heeft daardoor een negatief effect gehad op dekkingsgraden van pensioenfondsen. Daarnaast is de financiële positie van pensioenfondsen negatief beïnvloed door de invoering van de nieuwe overlevingstabellen van het Actuarieel Genootschap. Hier tegenover stonden in het algemeen goede beleggingsresultaten.

Door bovengenoemde factoren is de dekkingsgraad van TDV in 2010 nauwelijks verbeterd (stijging van

102,6% tot 102,8%) en bevindt TDV zich nog steeds in een situatie van een dekkingstekort (dekkingsgraad onder 104,2%). Als gevolg hiervan was TDV niet in staat om per 1 januari 2011 de pensioenaanspraken en pensioenrechten te verhogen.

Ardagh Group

Eind december is Impress overgenomen door Ardagh Glass. Ardagh Glass is een internationaal bedrijf dat actief is in glasverpakkingen voornamelijk in Noord-Europa. Door de overname van Impress wordt er een blikverpakkingsbedrijf toegevoegd en de combinatie zal wereldwijd opereren onder de naam Ardagh Group.

Voor TDV en de deelnemers van TDV zal deze overname geen noemenswaardige gevolgen hebben. TDV zet haar werkzaamheden gewoon voort. Pensioengerechtigden blijven hun pensioenuitkeringen van TDV ontvangen. Actieve deelnemers van het voormalige Impress blijven actief deelnemer van TDV en dragen hun premie via de werkgever af aan TDV en blijven hierdoor ongewijzigd hun pensioenaanspraken opbouwen.

Verzekerden

Er waren geen grote veranderingen in het verzekerden-

bestand. Door afname van het personeelsbestand is het aantal actieve deelnemers verder teruggelopen. In 2009 is begonnen om ex-partners apart te administreren als gewezen deelnemers (staat vermeld onder "Andere oorzaken" in de tabel). Dit is een proces van een aantal jaren en is (net als in 2009) de oorzaak van de stijging van het aantal gewezen deelnemers in 2010.

Verhoging pensioenrechten

Het toeslagenbeleid is bij TDV voorwaardelijk. Dit betekent dat het bestuur jaarlijks besluit of en in hoeverre pensioenaanspraken en pensioenrechten worden aangepast. Alleen indien het bestuur van mening is dat de financiële middelen van het fonds daarvoor toereikend zijn, zal er een toeslag worden toegekend. Er is dus geen recht op een toeslag. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen pensioenpremie betaald. De toeslagverlening wordt uit het beleggingsrendement gefinancierd. Hoewel de dekkingsgraad in 2009 beter hersteld was dan verwacht, heeft het bestuur besloten de pensioenaanspraken en pensioenrechten per 1 januari 2010 niet te verhogen. Het bestuur was van mening dat er nog veel onzekerheden en risico's waren omtrent de ontwikkeling van de financiële

	Deelnemers	Gewezen Deelnemers	Ouderdoms-Pensioen	Partner-Pensioen	Wezen-pensioen	Totaal
Stand per 1 januari 2010	1.185	2.023	1.995	1.320	38	6.561
Nieuwe toetredingen	45	-1	7	2	1	54
Uitdiensttreding	-42	32	0	0	0	-10
Waardeoverdracht	0	-12	0	0	0	-12
Ingang pensioen	-64	-90	154	68	13	81
Overlijden	-7	-11	-113	-70	0	-201
Afkoop	0	-14	-68	-20	-7	-109
Andere oorzaken	0	191	2	4	-11	186
Saldo mutaties	-68	95	-18	-16	-4	-11
Stand per 31 december 2010	1.117	2.118	1.977	1.304	34	6.550

X € mln	2010	2009
Pensioenvermogen	361,3	333,5
Technische voorzieningen -/-	351,3	325,0
Eigen Vermogen	10,0	8,5
Vereist Eigen Vermogen -/-	60,2	59,1
Reservepositie	-50,2	-/- 50,6
Dekkingsgraad	102,8%	102,6%
Vereiste dekkingsgraad	117,1%	118,2%

markten. Ten tijde van de bestuursvergadering eind 2009 was inmiddels bekend dat de levensverwachting van de bevolking in Nederland verder gestegen was en dat TDV hiervoor een voorziening zou moeten nemen.

De algemene loonstijging over 2009 is het uitgangspunt voor de toeslagverlening per 1 januari 2010 van opgebouwde aanspraken van deelnemers. Deze loonstijging bedroeg 1,76%.

De prijsstijging in de maand juli 2009 ten opzichte van het vorige jaar, het uitgangspunt voor de toeslagverlening voor pensioengerechtigden en gewezen deelnemers per 1 januari 2010, bedroeg 0,19%.

Gezien de financiële positie van het fonds, heeft het bestuur besloten de pensioenaanspraken en pensioenrechten ook per 1 januari 2011 niet te verhogen.

Premie

Aan het begin van 2010 verkeerde TDV nog in een positie van een dekkingstekort. Derhalve is in 2010 de kostendeekkende premie met een solvabiliteitsopslag van 5% in rekening gebracht. De hoogte van de op deze manier berekende premie bedroeg 23,4% van de pensioengrondslag. Dit percentage was iets lager dan in 2009 (24,4%), omdat de rente per november 2009 (peildatum voor de premie voor 2010) iets hoger lag dan per november 2008 (peildatum voor de premie voor 2009). In principe wordt de premie voor de helft door de werkgever betaald en voor de helft door de werknemers.

Hierbij geldt dat de werknemersbijdrage niet hoger zal zijn dan het percentage dat werknemers bij het bedrijfstakpensioenfonds PME betalen. Dat percentage lag in 2010 (net als in 2009) op 11,5%. Dit betekent dat de werknemersbijdrage in 2010 (net als in 2009) 11,5% bedroeg. Voor werknemers is de premie in 2010 dus niet veranderd, de werkgever betaalde iets minder dan in 2009.

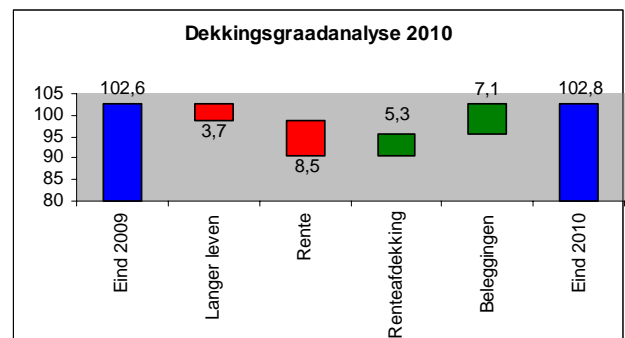
Naast de pensioenpremie betaalde de werkgever een premie van 3,5% van het pensioengevend salaris (2009: 5,5%) aan het PME voor de financiering van de TOP-regeling. De premiebijdragen in 2010 bedroegen € 5,1 miljoen. Dit was lager dan in 2009 (€ 5,5 miljoen).

Financiële positie v/h fonds

De financiële positie van het fonds wordt onder andere gemeten door de reservepositie en de dekkingsgraad. De ontwikkeling van de reservepositie en de dekkingsgraad wordt bepaald door de veranderingen in het vermogen en de verplichtingen (Technische Voorzieningen, TV) van het fonds. De verandering van het vermogen is sterk afhankelijk van het rendement dat behaald wordt op de beleggingen. 2010 was een goed beleggingsjaar. Hierdoor is het vermogen van TDV gestegen. De TV die voortvloeit uit de toegezegde pensioenaanspraken en opgebouwde pensioenen worden beïnvloed door actuariële ontwikkelingen en door de ontwikkeling van de rente. Als de rente daalt,

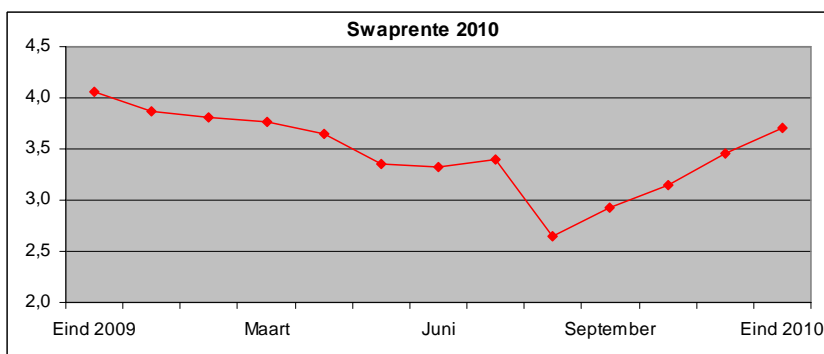
stijgen de TV en als de rente stijgt dalen de TV. In 2010 is de rente gedaald, waardoor de TV gestegen zijn.

Eind 2009 heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) nieuwe statistieken over sterfte in Nederland bekend gemaakt. Hieruit bleek dat de sterfte beduidend minder hoog was dan verondersteld. Dit betekent dat de pensioenen langer uitgekeerd moeten worden dan waarmee gerekend is. Hierdoor treedt er een verlies op en noodzaakt dit de pensioenfondsen om hiervoor de TV te verhogen. Het bestuur van TDV had daarom besloten om de TV per 31 december 2009 met 5% te verhogen.

Eind 2010 heeft het Actuariële Genootschap nieuwe overlevingstabellen bekendgemaakt. Deze tabellen vormen de grondslag voor levensverwachting van veel pensioenfondsen, ook voor TDV. De overlevingstabellen worden vervolgens nog aangepast aan de specifieke omstandigheden van elk pensioenfonds. Aan het eind van 2010 is TDV voor de berekening van de levensverwachting overgegaan naar deze nieuwe tabellen, aangevuld met de specifieke omstandigheden voor TDV. Hieruit kwam naar voren dat de verhoging van 5% van de TV uit 2009 niet toereikend was en dat de TV eind 2010 nog eens met 3,7% extra verhoogd dienden te worden.

Door de daling van de rente en de stijging van de levensverwachting is, ondanks het goede beleggingsresultaat, de dekkingsgraad (de bezittingen gedeeld door de TV) in 2010 nauwelijks verbeterd. Dit betekent dat TDV zich nog steeds in een situatie van een dekkingstekort bevindt (dekkingsgraad onder 104,2%). Dit percentage is in 2010 berekend, voorheen werd uitgegaan van 105%). Ondanks de geringe verbetering van de financiële positie in 2010, loopt TDV wel voor op de verwachte verbetering uit het herstelplan van begin 2009.

Beleggingen

In het begin van 2010 zette het herstel van de wereldeconomie zich voort. Wel werd gaandeweg het tweede kwartaal duidelijk dat het herstel vaart begon te verliezen. Voor de Amerikaanse Centrale Bank (Fed) was dit aanleiding om de economie nogmaals te stimuleren door het opkopen van obligaties (quantitative easing II). Het nieuws in Europa werd gedomineerd door de financieringsproblemen van Griekenland en later Ierland. Een schuldhierstructurering kon slechts worden voorkomen nadat de Europese Unie en het IMF een inderhaast opgetuigd reddingsplan met een omvang van € 750 miljard aankondigden. Dit en de afzwakende groei hadden een dramatisch effect op de rente van de sterke eurolanden: de lange rente daalde in de zomer naar het laagste niveau over de afgelopen paar honderd jaar. Meevallende economische berichten en de stimulering van de Fed zorgden vanaf september voor een ommekeer van de rentedaling en een forse stijging van de aandelenbeurzen. Hierdoor is in het laatste kwartaal een groot gedeelte van de rentedaling van de eerste acht maanden ongedaan gemaakt en is 2010 uiteindelijk een goed aandelenjaar geworden. De VS en Emerging markets behaalden de hoogste rendementen, Japan bleef achter.

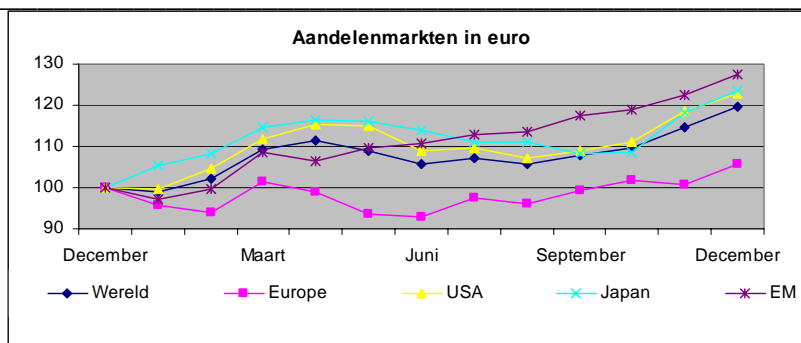
Beleggingsbeleid

De portefeuille is gesplitst in beleggingen die zorgen voor het afdekken van het renterisico (matching-portefeuille) en beleggingen die aangehouden worden om een positieve opbrengst te genereren (return-portefeuille).

Matching-portefeuille

Ten aanzien van de renteafdekking is het minimum afdekkingspercentage verlaagd van 70% naar 50%.

Per ultimo 2009 was het renterisico voor ongeveer 75% afgedekt. Dit percentage is tot eind augustus min of meer gelijk gebleven. Na de enorme rentedaling in de zomer-

maanden en signalen van aantrekkende economische groei, is de renteafdekking geleidelijk verlaagd tot ongeveer 60% per einde van het jaar.

Return-portefeuille

In de eerste acht maanden van het jaar is de verdeling van de return-portefeuille niet veel veranderd. Vanaf september, toen economische berichten positiever werden, is de aandelenpositie opgehoogd richting het de strategische gewicht. Door markt-bewegingen lag per ultimo van het jaar de weging van aandelen hoger dan het strategische gewicht. Het belang in vastgoed is niet verminderd door de transacties, maar door een lichte daling van de waarde van vastgoed ten opzichte van waardeinstijgingen van de andere beleggingscategorieën. Het overgrote deel van de vastgoedportefeuille bestaat uit direct vastgoed (winkels). De huuropbrengsten waren in 2010 lager dan in 2009. Dit komt doordat in 2010 de gemiddelde leegstand wat hoger was dan in 2009.

Beleggingsresultaten

Na 2009, was ook 2010 voor TDV een goed beleggingsjaar. Tot en met augustus werd het rendement van de portefeuille van TDV gedragen door obligaties en de matching-portefeuille. Na augustus werd het stokje overgenomen door aandelen.

Het beleggingsresultaat in 2010 bedroeg 13,1% (2009: 14,3%). Op alle portefeuilles werd een positief resultaat behaald. De aandelenportefeuille behaalde het hoogste

rendement (14%, 2009: 27,0%).

De voor TDV belangrijke vastgoedportefeuille behaalde een bevredigend rendement van 4,7% (2009: 3,2%). Dit is minder dan de netto opbrengsten uit verhuur, doordat de waarde van de vastgoedobjecten licht gedaald is.

Het rendement van de portefeuille van 13,1% lag hoger dan het rendement (12,3%) van de strategische normportefeuille (verderop benchmark). De matchingportefeuille bleef licht achter bij de benchmark. Dit is veroorzaakt doordat het renterisico niet voor 100% wordt afgedekt en de rente in 2010 gedaald is. De returnportefeuille presteerde beter dan de normportefeuille. Het onderdeel overige beleggingen leverde hier een belangrijke bijdrage aan. Deze portefeuille rendeerdde 6,1%, wat aanzienlijk hoger was dan de 1-jaarsrente van 1,3%. Overige beleggingen profiteerden ondermeer van de stijging van de grondstofprijzen. De aandelenperformance bleef ruim voor op de benchmark. Vrijwel alle beleggingsfondsen waarin TDV belegt presteerden (op één na) beter dan hun benchmark. Met name in Europa werd een goed resultaat behaald. De vastgoedportefeuille bleef achter bij de normportefeuille. Dit is het gevolg van het feit dat de direct vastgoedportefeuille belegt in wijkwinkelcentra en niet in winkels gelegen aan de belangrijkste winkelstraten in het centrum van steden (zogenaamde A-locaties). Na de prijsdalingen van de afgelopen jaren trad op deze A-locaties in de tweede helft van 2010 een licht prijsherstel op. Dat

Beleggingscategorie	Strategische Asset Allocatie 2010 (2009)	Beleggingsportefeuille ultimo 2010 (2009)	Rendement 2010 (2009)	Rendement benchmark 2010 (2009)
Matching-portefeuille	(0)	15,6 (16,0)	7,1 (3,5)	8,2 (1,2)
Return-portefeuille		84,4 (84,0)	8,8 (16,1)	
Aandelen	32,5 (32,5)	34,8 (31,4)	14,1 (27,0)	11,7 (33,9)
Vastgoed	27,5 (27,5)	23,3 (25,7)	4,7 (3,2)	7,1 (1,9)
Overige beleggingen	40 (40)	26,1 (26,9)	6,1 (21,2)	1,3 (1,5)
Cash		0,2 (-0,1)		
TDV Portefeuille	100 (100)	100 (100)	13,1 (14,3)	12,3 (8,6)

was bij wijkwinkelcentra niet het geval. In de afgelopen 5 jaar presteerde TDV 3 jaar beter en 2 jaar minder goed dan de norm-portefeuille.

Verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan (VO) heeft in 2010 overleg gehad met de voorzitter van de Visitatiecommissie over het verslag van de Visitatiecommissie. Het VO heeft de punten die zij het belangrijkste vond vervolgens met het bestuur besproken. Het bestuur heeft al een aantal maatregelen ter verbetering genomen. Volgens het VO blijft voortdurende aandacht hiervoor noodzakelijk, omdat de pensioenwereld en de financiële markten nog erg in beweging zijn. Het VO is tevreden over de openheid in de discussies en de informatie, die het bestuur aan het

VO heeft verschaft. Mede op basis hiervan is het VO van oordeel dat het bestuur in 2010 een evenwichtig en verantwoord beleid heeft gevoerd.

Mijnpensioenoverzicht.nl

Aan het begin van 2011 is de website [Mijnpensioenoverzicht.nl](http://mijnpensioenoverzicht.nl) gelanceerd. De site is bedoeld voor al diegenen die inzicht willen hebben in hun AOW en het pensioen dat zij via hun werk opbouwen. De site geeft ook inzicht in het pensioen van diegenen die in het verleden van baan zijn veranderd en hun opgebouwde pensioen hebben achtergelaten bij hun oude pensioenfondsen of -verzekeraar.

De website geeft alleen informatie over AOW en pensioenen die nog niet uitgekeerd worden. Gepensioneerden zien dan ook niet

wat zij aan pensioenuitkeringen ontvangen. Wie de stand van zijn pensioen en AOW in wil zien heeft zijn DigiD nodig om te kunnen inloggen.

De website wordt verzorgd door de Stichting Pensioenregister, die is opgericht door de Sociale Verzekeringsbank en alle Nederlandse pensioenuitvoerders. In de voorafgaande jaren is een grote inspanning geleverd om de website mogelijk te maken. Ook TDV heeft hier hard aan gewerkt, zodat de pensioenaanspraken en -rechten van deelnemers en gewezen deelnemers van TDV juist en op tijd aangeleverd konden worden.

Meerjarenoverzicht

Aantal verzekerden per 31 december	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Deelnemers		1.117	1.185	1.272	1.332	1.359
Gewezen deelnemers		2.118	2.023	1.984	2.622	2.849
Pensioengerechtigden		3.315	3.353	3.358	3.420	3.583
		6.550	6.561	6.614	7.374	7.791
Pensioenen (x € 1.000)						
Premies en koopsommen		5.058	5.462	4.462	4.668	4.178
Pensioenuitkeringen		19.247	18.730	19.105	18.245	17.342
Pensioenvermogen		361.292	333.505	305.613	363.411	367.647
Voorziening voor pensioenverplichtingen ¹⁾		351.302	325.045	319.124	276.401	296.246
Dekkingsgraad ¹⁾		102,8%	102,6%	95,8%	131,4%	124,1%
Vereiste dekkingsgraad ²⁾		117,1%	118,2%	113,9%	119,1%	123,9%
Beleggingen (in %)						
Totaal beleggingsresultaat ³⁾		13,1%	14,3%	-16,3%	4,1%	11,1%
Na renteaftrekking		nvt	nvt	-12,6%	3,3%	10,8%
Pensioenuitvoeringsgegevens						
Franchise	14.511	14.274	14.027	13.617	13.057	13.057
Premie Ouderdomspensioen (% van pensioengrondslag)	24,8%	23,4%	24,4%	20%	20%	19,0%
Indexatie per 1 januari						
- Deelnemers	0,0%	0,0%	0,0%	5,78%	0,20%	1,50%
- Pensioengerechtigden/Gewezen deelnemers	0,0%	0,0%	0,0%	2,85%	1,33%	1,00%

¹⁾ De voorziening voor pensioenverplichtingen is inclusief de voorziening voor de regeling Sociaal Plan en de voorziening voor hervestigde rechten.

²⁾ Tot en met 2006 is de vereiste (benodigde) dekkingsgraad bepaald op basis van de APP-toets. Vanaf 2007 gebeurt dit op basis van de FTK-toets.

³⁾ Vanaf 2009 wordt het rendement van de renteaftrekking meegenomen in het totale beleggingsresultaat.

Aanpassing van het toeslagenbeleid

In de bestuursvergadering van 22 juni 2011 heeft het bestuur besloten om eventuele toeslagen niet eerder toe te kennen dan bij een dekkingsgraad hoger dan 110% in plaats van 105%. De aanleiding hiervoor is dat uit de evaluatie van het herstelplan blijkt dat TDV anders in eerste instantie wel uit de fase van herstel komt, maar daar vervolgens weer in terugvalt. Door genoemd besluit zal naar verwachting deze terugval niet optreden. Daarnaast is het een voordeel dat de stappen van toeslagverlening wat groter worden, waardoor vermeden wordt dat er eventueel relatief kleine toeslagen toegekend worden. Zoals vermeld in paragraaf Verhoging pensioenrechten is het toeslagenbeleid voordeliger.